

Болючим питанням в забезпеченні судової реформи є питання особистої безпеки суддів та членів їх родин. Адже Справа про вбивство судді Сергія Зубкова, або ж «Справа Павліченків», щодо вбивства 42-річного судді, яке сталося 21 березня 2011 року. Ця трагедія спонукала Раду суддів України 21 грудня 2012 звернувся до органів державної влади щодо необхідності забезпечення державного захисту суддів і працівників апарату суду. «Незалежність і недоторканність суддів не є привілеєм суддівського корпусу, а встановлюється з метою забезпечення і дії принципу верховенства права та права осіб на справедливе правосуддя», - йдеться у зверненні Ради.

Отже, на даному етапі підписання важливої угоди про асоціацію України з ЄС одним з найважливіших векторів розвитку правових реформ - має стати реформування судової системи України, приведення її у відповідність до принципів і норм європейського судочинства.

РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Коваленко Катерина Олександрівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пустовіт Ж.М.*

Сьогодні питання формування громадянського суспільства набуло значної уваги з боку науковців та практиків, є підставою наукових дискусій та обговорень. Особливе місце тут належить вихідним ідеям, фундаментальним принципам формування громадянського суспільства в Україні. Ефективність формування якого не можлива шляхом застосування тільки авторитарно-владних методів, оскільки в становленні громадянського суспільства вирішальну роль повинні відіграти не суб'єктивні фактори, а швидше об'єктивні, природно-історичні процеси розвитку суспільства. Де особа, народ, нація відіграють найважливішу роль у створення матеріальних і духовних цінностей суспільства, є єдиним джерелом влади в державі. На основі аналізу Конституції України можна виокремити наступні принципи громадянського суспільства, які у більшості випадків впливають або прямо передбачені у ній:

- в основі розвитку суспільних відносин повинен бути фундаментальний принцип кантівської філософії, за яким людина завжди повинна розглядатися як мета і ніколи як засіб (ст. 21 та ін. Конституції України);
- постійний захист прав і свобод людини і громадянина, який зумовлює необхідність визнання незалежності громадянського суспільства щодо держави (ст. 22 Конституції України);
- свобода та вільний розвиток особистості не повинні здійснюватися з порушенням прав та свобод інших людей (ст. 23, 29 Конституції України);
- забезпечення здійснення принципу рівних можливостей у політиці, економіці, духовній сфері життя суспільства (ст. 24 Конституції України);
- заборона і практична відсутність з боку держави та інших соціальних суб'єктів жорсткої регламентації і будь-якого втручання в приватне життя членів суспільства (ст. 32 Конституції України);
- багатоманітність усіх форм власності як основа ініціативної, творчої підприємницької господарської діяльності. Реальне і практичне визнання того факту, що тільки власник може бути дійсно вільною і незалежною щодо держави особою (ст. 41 Конституції України);
- ліквідація прірви між бідним прошарком населення та надзвичайно багатим, спрямованість на появу та снування середнього прошарку, який здатний стати повноцінним виробником і споживачем і бути соціальною базою громадянського суспільства (ст. 48 Конституції України);
- право на участь у всіх сферах суспільного життя недержавних самоврядних людських спільностей (сім'я, корпорація, господарські товариства, громадські організації, професійні, творчі, спортивні, етнічні, конфесійні та інші об'єднання, діяльність яких врегульована ст. 36 - 40 Конституції України);
- кожен має право на підприємницьку діяльність, тобто розвиток ринкових відносин, в яких, відповідно до своєї сутності, беруть участь на

рівних засадах суб'єкти всіх форм власності і видів господарської діяльності (ст. 42 Конституції України);

– верховенство права як головний принцип правової держави, що відображається у його поділі на публічне і приватне, теорії розподілу права і закону та визнанні, що право може існувати поза своєю інституційною формою – законодавством [1].

Виходячи із зазначеного, громадянське суспільство – це правове, демократичне, плюралістичне суспільство, основним суб'єктом якого являється вільний індивід, який реалізує свої інтереси в рамках єдиного, загальнообов'язкового для всіх закону і загального правопорядку. Людина, як член громадянського суспільства, являється повноправним і разом з тим відповідальним (яка дотримується своїх обов'язків і поважає права інших) учасником різних суспільних відносин – економічних, духовних, інформаційних тощо [2].

Дане визначення вказує на те, що громадянське суспільство є підґрунтям розвитку демократичної, правової держави, сутність соціальної спрямованості якої виявляється в тому, що держава, використовуючи всю гаму відповідних демократичних владно-управлінських засобів, забезпечує своїм громадянам економічну та іншу безпеку, особисту свободу і суспільну злагоду.

На основі встановлення того факту, що у Конституції України містяться принципи громадянського суспільства, можна із впевненістю говорити, що правове підґрунтя для його формування уже є. В подальшому необхідно максимально приділити уваги питанню розробки загальної концепції формування громадянського суспільства в Україні з урахуванням не тільки теоретично-наукових ідей, світового досвіду його побудови, що неодмінно відіграє важливу роль в даному процесі, але й з розумінням реалії об'єктивної дійсності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України (із змінами і доп.). – К.: Атіка, 2006. – 64 с.
2. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства : [монографія за ред. Ю.П. Битяка, І.В. Яковюка]. – Х.: Право, 2007. – 241 с.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УКРАЇНІ

Ільченко Богдан Олександрович, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пустовіт Ж.М.*

Актуальність дослідження явища, яке в правничому середовищі дістало назву «проблема реалізації верховенства права», полягає у тому що розглядається проблематика недотримання принципу верховенства права в Україні.

Законотворчий процес і практика правозастосування показують, що реалізація принципу верховенства права на сьогодні стикається з рядом проблем. Насамперед, поширеним явищем є нерозуміння самого принципу верховенства права, його отождолення з радянським принципом верховенства позитивного закону. Часто застосовуються закони, які жодним чином не вписуються в концепцію природного права, відірвані від природних прав і свобод людини, порушують їх. Як і за радянських часів, громадяни часто не можуть реалізувати свої права лише через відсутність позитивного закріплення відповідних прав у законах та підзаконних актах або ж через відсутність механізмів реалізації тих прав, які задекларовані у законах.

Принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову гілки порушується, сама роль судів в системі стримувань і противаг залишає бажати кращого – фінансова, політична та інша залежність судів і суддів від інших гілок влади не дозволяє судовій гілці забезпечувати баланс повноважень. Парламент і уряд, особливо останнім часом, перебирають на себе функції і повноваження, не передбачені Конституцією.

Наразі, частина юристів-науковців і політиків схилиється до того, щоб окреслити вищерпний перелік ознак принципу «верховенства права», включаючи визначення кола суб'єктів, органів, посадових осіб, яким було б